

Vogelaar T&C

DE ACHT EN DE NEGEN

Een (echt)paar van de Leider en de Bemiddelaar

De stereotiepe beschrijving van dit (echt) paar is die van de dynamische Leider met de Negen als zijn of haar volgzaam partner. In werkelijkheid klopt dit beeld echter zelden. Beide partners erkennen het dominante karakter van de Acht en beiden zijn het ermee eens dat Negens zelden nee zeggen. Deze factoren leiden echter lang niet altijd tot een relatie waarin de Acht dominant is en de Negen volgbaar. Vragen als 'Wie neemt het initiatief?' of 'Wie is degene die volgt?' roepen bij dit (echt)paar verwarring op. Wat gebeurt er als een onweerstaanbare kracht een onbeweegbaar object tegenkomt? Als grote krachten elkaar ontmoeten zal er van beide kanten water bij de wijn moeten worden gedaan.

De Acht en de Negen kunnen zich over elkaar verbazen als ze zien hoe hun radicaal verschillende aanpak kan uitwerken. Achten gebruiken hun energie om hun omgeving te bedwingen, en Negens houden hun energie in bedwang. Achten vechten zich door obstakels heen, en Negens proberen moeilijkheden te vergeten. Het kan voor de Leider verhelderend zijn als hij of zij leert zich te voegen en voor Bemiddelaars kan het even leerzaam zijn om de positieve effecten van woede te ervaren. Deze relatie verenigt de energieën van aandrift en traagheid, die elkaar uitschakelen of een goed mengsel voortbrengen.

In de natuur kan de onweerstaanbare kracht van een storm de onbeweeglijke structuur van een berg nauwelijks beïnvloeden. Bergen op hun beurt brengen geen beweging op gang en kunnen alleen reageren op wat het weer hun brengt. Een relatie is op een dergelijke manier afhankelijk van zo wel opwinding als acceptatie. Als iets ons diep raakt komen we net als Achten in contact met onze kracht en net als Negens moeten we onze opwinding beteugelen om goede resultaten te krijgen. Achten brengen de opwinding in de relatie die de energie van hun partner doet ontbranden. In ruil hiervoor zijn Negens in staat een periodieke woede te verduren, zoals bergen vaste grond houden tijdens een storm.

Omdat beide typen in het diagram elkaars vleugeltypen zijn, kunnen we verwachten dat hun zienswijzen enigszins samenvallen. De samenkomst van de lust (buitensporigheid) van de Acht en de zelfveronachtzaming (luiheid) van de Negen zorgt ervoor dat deze twee typen zich aangetrokken voelen tot de geneugten des levens. Het (echt)paar neemt een huishoudelijke routine aan, en ieder van hen past zich aan het energieniveau van de ander aan. De positieve kant van deze relatie brengt met zich mee dat de Acht en de Negen samen een prettig huishouden voeren. Ze zijn vrijgevig voor elkaar en voor hun vrienden. De negatieve kant van deze relatie is het feit dat hun gedeelde passie voor genot veel tijd en energie kost. In perioden dat het (echt)paar niet goed functioneert overheerst de traagheid, en doen de partners heel weinig voor elkaar. Achten willen hun middelen onder controle houden, en Negens hebben een sterke neiging tot gemakzucht. Als het activiteitspeil vermindert zal zowel de Acht als de Negen niets geven en niets doen. Ze laten de zaken op hun beloop. De energie nestelt zich in een patroon van 'vasthouden' en er wordt nog maar weinig gedaan. Over het algemeen gaat de Acht actie ondernemen, op een constructieve manier of door problemen te veroorzaken. In een poging uit de verveling los te breken kunnen Achten de relatie onherstelbaar ontwrichten. In deze situatie kan het helpen als beide partners op hun eigen manier te werk gaan, zonder de ander te dwingen het initiatief te nemen. Als beiden tot zelfveronachtzaming vervallen zal de aandacht af dwalen van werkelijke behoeften naar minder belangrijke zaken. Zowel de Acht als de Negen zal denken: Waarom zou ik veranderen als jij geen moeite doet? In plaats van te vervallen in het reactiepatroon waarbij de Acht de controle houdt en de Negen weerstand biedt moeten beiden de aandacht naar binnen richten om op wek te gaan naar hun eigen prioriteiten.

De Acht en de Negen als collega's op het werk

Dit koppel zal snelle vorderingen op het werk maken of zich bezighouden met het uittesten van wie van hen de leider is. De beide typen uiten hun woede op een verschillende manier. Achten worden gemakkelijk kwaad en oefenen op een directe manier controle uit. Negens uiten hun woede indirect via passief-agressief verzet. Beide typen behoren tot het 'woede-trio' van het enneagram (de Acht, de Negen en de Een). Dit betekent dat woede een cruciale rol heeft gespeeld bij de vorming van hun passie. De lust van de Acht is een gepassioneerde verlangen naar bevrediging, dat ontstaat uit boze frustratie. Bij de Negen is woede de wortel van de passie luiheid of de impuls om 'te vergeten'. De combinatie van de energieën van dit koppel is zeer constructief. De Acht neemt het initiatief tot actie en gaat conflict aan, en de Negen bemiddelt en steunt hierbij.

Managers van het type Acht stellen uitvoerige en gecompliceerde richtlijnen op, zodat ze alle geledingen onder controle hebben. Afhankelijk van de wisselende mate van belangstelling van de Leider zullen de regels op onregelmatige tijden op naleving gecontroleerd worden. Als de manager zich expansief voelt zullen de regels niet gelden. Als de Leider de teugels echter wil aantrekken zullen dezelfde regels nauwkeurig moeten worden opgevolgd. Managers van het type Acht zullen de regels maken en dan breken. Ze delegeren de macht en veranderen dan plotseling weer van gedachten. Ze komen onaangekondigd op locaties langs en winnen met onheilsPELLend opgetrokken wenkbrauwen informatie in. Deze houding kan plotseling weer omslaan in toegeeflijkheid. De controle van de Acht wordt ook bepaald door het persoonlijk uitvoeren van het systeem van beloningen en straf.

Werknemers van het type Negen houden van sterk leiderschap, maar ze kunnen niet tegen een persoonlijke confrontatie. In het gunstigste geval verzamelt de manager van het type Acht de werknemers voor een grootscheepse aanval, waar iedereen profijt van heeft. Negens kunnen door de vaart van de groep waar ze deel van uitmaken opgezweept worden en zullen zich achter het strijdlustige leiderschap van de manager van het type Acht scharen. Als het doel eenmaal bereikt is zal de belangstelling van de Negen gemakkelijk overgaan naar het consolideren van de winst. Een verstandige manager zal er daarom voor zorgen de vaart erin te houden door de Bemiddelaars een redelijk hoog werktempo op te leggen.

Als de manager zijn of haar strijdende houding voortzet en de werknemers onder druk zet om meer verantwoordelijkheid op zich te nemen dan ze willen, kunnen Negens zich verschansen in een strijd van 'wiens wil wet is'. De manager oefent druk uit, en de Negen komt met tegenbeschuldigingen. De manager maakt ruzie en de Negen zwijgt. Koppige Negens zijn goed opgewassen tegen assertieve managers; ze kunnen zichzelf beschermen tegen directe confrontatie en dit jarenlang volhouden. Bemiddelaars blijven vriendelijk en zullen zich niet openlijk verzetten, maar ze zijn niet onder controle te krijgen.

Het is moeilijk passieve agressie onder controle te krijgen met een systeem van beloningen en straffen, want regels hebben alleen effect als men ze wel of niet gehoorzaamt. Om te voorkomen dat ze zich machteloos voelen zullen managers van het type Acht de controle verscherpen. Werknemers van het type Negen blijven de confrontatie echter uit de weg gaan. Uiteindelijk zullen de uitweidingen van de Negen voor de manager van het type Acht aanleiding zijn voor een uitbarsting. Voor de Leider is openlijke woede veel aangenamer dan bedekte passiviteit. De woede van de Acht kan dienen om de grieven van de Negen naar de oppervlakte te krijgen. Als ze zich eenmaal gaan uitspreken kan het goed gaan met dit koppel. Achten willen de waarheid horen, en Negens voelen zich opgelucht als ze kunnen vertellen wat ze op hun hart hebben.

Zowel de Acht als de Negen heeft de neiging anderen te beschuldigen.

Achten beschuldigen anderen voordat ze naar zichzelf gekeken hebben, en Negen beschuldigen anderen omdat ze zich voortgesleept voelen door hun ideeën. In deze situatie kan het helpen als de manager van het type Acht van tijd tot tijd de sterke punten van het samenwerkingsverband opnieuw bevestigt. Omdat ze harmonie op de werkplek nastreven vermijden Bemiddelaars conflicten en plaatsen ze zichzelf niet in het middelpunt. Ze willen echter erkenning zonder daarom te hoeven vragen en kunnen uit de tent gelokt worden door de behoeften van anderen. Achten zijn zich meestal niet bewust van de dynamiek van relaties. Ze handelen vaak zonder ruggespraak te houden, geven niet gauw complimenten en zijn zelden geïnteresseerd om te horen wat anderen te vertellen hebben. Als een manager van het type Acht eraan denkt de bijdrage van werknemers van het type Negen te bevestigen, kunnen de Bemiddelaars de goede bedoelingen zien achter de intimiderende houding van de Leider en leren voet bij stuk te houden als ze door de Acht onder vuur genomen worden. Het gevaar dreigt dat deze samenwerking zal eindigen als de Negen verdreven wordt door het zoveelste incident, maar als de Negen voet bij stuk houdt kan de Acht luisteren, en als de Acht kan luisteren, zal de Negen blijven.

Managers van het type Negen die afdwalen of afgeleid worden maken werknemers van het type Acht angstig. Deze vorm van leiderschap ziet er voor werknemers van het type Acht incompetent uit, wat hen uitlokt de manager krachtig uit te dagen om zijn of haar bekwaamheid te testen. Als een werknemer van het type Acht zich niet prettig voelt en probeert een scheiding te maken tussen vrienden en vijanden op het kantoor, voelen de andere personeelsleden zich onder druk gezet om partij te kiezen. Achten willen een duidelijke communicatie, die gepaard gaat met objectieve beloningen en straffen, maar de managers van het type Negen zijn erop gericht overeenstemming op de werkplek te bewerkstelligen. Als er eenstemmigheid heerst krijgt iedere werknemer een klein beetje, en dat¹⁷ is meestal net genoeg om de status quo te handhaven. Deze 'kleine-beetjes benadering' is voor werknemers van het type Acht aanleiding om druk uit te oefenen om aandacht te krijgen. De manager van het type Negen zal ontdekken dat zijn of haar besluiteloosheid leidt tot het openlijk in opstand komen van de werknemers. Achten willen zekerheid, en als ze die niet kunnen krijgen gaan ze invloed uitoefenen door zoveel lawaai te maken dat ze door de manager gehoord worden.